

Datganiad i'r Cyfryngau
3ydd o Mehefin 2025
I'w ryddhau ar unwaith

"Allwn ni ddim fforddio colli sinemâu lleol" Neges gan dri lleoliad yn Ne Cymru

"Mae sinema ar gyfer y bobl" yn ôl tri lleoliad yn Ne Cymru sy'n taflu goleuni ar effaith gymdeithasol sinema.

Mae mynychwyr sinema, staff a gwirfoddolwyr yn Neuadd Gwyn, Canolfan y Celfyddydau Taliesin a Neuadd y Dref Maesteg wedi dod at ei gilydd i rannu'r lleoedd maen nhw'n eu caru ac maen nhw'n gwahodd y cyhoedd i syrthio mewn cariad â nhw hefyd.

Mae hyn yn dilyn cyfres o adroddiadau, gan gynnwys [Pwyllgor Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon y DU](#) ac adroddiad Pwyllgor Senedd Cymru [ar Ddegawd o Doriadau](#), sy'n argymhell mwy o gyllid gan y Llywodraeth ar gyfer sinemâu, i gydnabod y rôl hanfodol y maent yn ei chwarae wrth wraidd cymunedau, yn ogystal â buddsoddi mewn gwariant diwylliannol ehangach yng Nghymru.

Fel rhan o brosiect newydd Canolfan Ffilm Cymru, a ariennir gan y BFI drwy'r Loteri Genedlaethol, mae pob lleoliad yn gweithredu cyfres o fentrau marchnata newydd sy'n annog pobl leol i fanteisio i'r eithaf ar y mannau cymunedol hyn. Mae ymgyrch cyfryngau cymdeithasol wedi'i rhyddhau i roi cyfle i gynulleidfaoedd glywed gan fynychwyr sinema eraill am sut mae eu sinema leol yn newid eu bywydau er gwell, gwella lles, lleihau unigrwydd ac anadlu bywyd i'w strydoedd mawr lleol.

Datgelodd y BFI yn ddiweddar bod pob sinema leol yn y DU yn cynhyrchu tua £600,000 mewn gwerth cymdeithasol ychwanegol bob blwyddyn. Yn Neuadd Gwyn Castell-nedd, mae tair sgrin sinema o'r radd flaenaf yn arddangos amrywiaeth enfawr o ffilmiau i'r gymuned bob dydd — o'r sgrin fawr a ffefrynnau plant i berlau indie a digwyddiadau arbennig fel eu nosweithiau cwis ffilm enwog, theatr fyw a darllediadau opera. Mae ei aelodaeth Clwb Ffilm Phoenix yn cynnig gostyngiadau, amrywiaeth o gyfleusterau cynadledda a chaffi poblogaidd, o'r enw *The Place*. Ym mis Mehefin, mae rhywbeth at ddant pawb, o ganeuon llwyddiannus fel F1, i berfformiad byw gan seren y West End Lee Mead a'r band, yn ogystal â'u cwis hynod boblogaidd Comic Book Movies.

Mae'r ymwelydd rheolaidd Carol Powrie yn rhannu beth mae'r lleoliad yn ei olygu iddi:
"Mae pawb yn Neuadd Gwyn yn gwneud i chi deimlo mor gartrefol – hyd yn oed os ydw i'n dod yma ar fy mhen fy hun, dwi byth yn teimlo fy mod ar fy mhen fy hun. Mae'n deimlad cymunedol mor hyfryd. Pe bai'n rhaid i mi grynhoi Neuadd Gwyn mewn un frawddeg, mae ar gyfer y bobl."

Ychwanega Rheolwr Cynorthwyol Neuadd Gwyn, Lyn Lewis:

"Rwy'n credu pe bai'r Neuadd Gwyn yn cau eto, dwi ddim yn gwybod beth arall fyddai i'w wneud o gwmpas yma. Mae pobl yn dod i'r caffi, i wyllo sioe ac i siarad. Ni fyddem ar agor heb ein cwsmeriaid ac ni fyddai ganddyn nhw unrhyw beth i'w wneud hebddon ni. Mae'n bartneriaeth. Rydyn ni'n gwrando arnyn nhw ac rydw i wrth fy modd yn clywed eu straeon."

Yn y cyfamser, yng nghanol Cwm Llynfi ger Pen-y-bont ar Ogwr, mae Neuadd y Dref Maesteg sydd newydd ei hadnewyddu yn ymfalchio mewn sinema 74 sedd, 'Y Bocs Oren,' ochr yn ochr â chaffi, llyfrgell, canolfan hanes a threftadaeth leol, atriwm gwydr, a theatr. Yn

rhan o Ymddiriedolaeth Ddiwylliannol Awen, sy'n gweithredu sawl safle ledled Sir Pen-y-bont ar Ogwr, mae'r lleoliad yn cynnig cyfleusterau o'r radd flaenaf ac mae eisoes wedi dod yn ganolfan fywiog yn y gymuned.

Dywedodd Aled Williams, Cynorthwydd Marchnata a Chyfathrebu yn Neuadd y Dref Maesteg:

"Mae cael sinema bwrpasol yn Neuadd y Dref Maesteg yn hwb i gydlyniant cymunedol: mae'n rhywbeth sy'n perthyn i bob un ohonom. Mae'n rhywbeth arbennig sydd ar garreg ein drws ac yn golygu nad oes rhaid i ni deithio i Ben-y-bont ar Ogwr neu Gaerdydd i wylio ffilm. Mae'n gaffaeliad gwych i'n cymuned a byddwn yn annog pawb i ddod i edrych arno."

Ymhlith y dangosiadau sydd ar ddod yn sinema'r Bocs Oren ym mis Mehefin mae *The Last Showgirl*, *Conclave* a'r stori garu epig 2005, *Brokeback Mountain*.

Ychwanega Shirley Edwards, sy'n byw ym Maesteg:

"Rwy'n ymweld â neuadd y dref oherwydd fy mod i'n cael coffi y rhan fwyaf o'r boreau. Rwy'n ei chael hi'n hyfryd iawn ac rwy'n defnyddio'r sinema hefyd. Rwy'n caru'r sinema, mae'n brydferth. Rydw i eisiau cefnogi neuadd y dref ym mhopeth oherwydd rwy'n credu ein bod ni mor lwcus i gael yr hyn sydd gennym ym Maesteg ac rwy'n dymuno i bawb gredu hynny."

Wedi'i swatio yng Nghampws Singleton Prifysgol Abertawe, mae Canolfan y Celfyddydau Taliesin yn oleudy diwylliannol sy'n dod â myfyrwyr, pobl leol ac ymwelwyr ynghyd gyda rhaglen ddeinamig o ffilmiau, perfformiadau byw a digwyddiadau creadigol. Gydag awditoriwm 366 sedd, mae'r lleoliad yn cynnal popeth o ddawns gyfoes a cherddoriaeth y byd i sinema annibynnol a darllediadau Met Opera. Dros y misoedd nesaf, gall cynulleidfaoedd weld ffilmiau fel adferiad 4K disglair o *Picnic at Hanging Rock* ar gyfer ei ben-blwydd yn 50 oed a'r animeiddiad a enwebwyd am Oscar *Flow'Y* tu hwnt i'r sgrin a'r llwyfan, mae Taliesin yn cynnig manau croesawgar fel ei gaffi/bar ac *ardal Taliesin Create* sydd wedi'i gynllunio i sbarduno creadigrwydd a chysylltiad.

Esboniodd Harvey Sayer, Cydlynnydd Cynulleidfaoedd ac Ymgysylltu Ifanc:

"Un o'r pethau gorau am Taliesin yw gweld pobl yn cofleidio diwylliant – mae mynd i'r sinema yn achlysur llawen ac mae'n braf gweld pobl yn dod allan, yn dod gyda'i gilydd. Mae'n teimlo fel estyniad o gartref."

Mae'r tri lleoliad yn cydweithio ar y prosiect tan fis Gorffennaf 2025, sy'n anelu at gryfhau cysylltiadau rhwng sinemâu lleol a'u cymunedau.

Esboniodd Hana Lewis, Pennaeth Canolfan Ffilm Cymru:

"Mae wedi bod yn gyfnod heriol i'r sinema, gyda llawer o sefydliadau'n dal i geisio ailgysylltu â chynulleidfaoedd ar ôl Brexit, Covid, ac yna yn ystod argyfwng costau byw. Mae timau marchnata sinema yn aml yn brin o adnoddau. Dyma pam mae prosiectau fel hyn, sy'n hyrwyddo bodolaeth y lleoliad ei hun ymhlith y gymuned, mor bwysig. Dangosodd adroddiad y BFI a Creative PEC, a oedd yn mesur [gwerth economaidd lleoliadau sinema](#), fod pob sinema leol yn y DU yn cynhyrchu tua £600,000 mewn gwerth cymdeithasol ychwanegol bob blwyddyn. Allwn ni ddim fforddio colli'r manau hanfodol hyn."

Cefnogir y prosiectau gan Ganolfan Ffilm Cymru, sy'n rhan o Rwydwaith Cynulleidfa Ffilm y BFI (FAN), gan ddefnyddio cyllid gan y Loteri Genedlaethol i sicrhau bod y dewis gorau o sinema ar gael i bawb ledled y DU. Mae cronfeydd yng Nghymru'n cael eu gweinyddu gan GFFC drwy Chapter, fel Sefydliad Arweiniol y Ganolfan Ffilm.

Caiff dros £30M ei godi bob wythnos ar gyfer achosion da ar draws y DU gan y Loteri Genedlaethol.

Am ragor o wybodaeth cysylltwch gyda:

Erykah Cameron, Swyddog Marchnata, Cronfa Lleoedd / erykah@filmhubwales.org
Ruth Haugen, Rheolwr Prosiect, Cronfa Lleoedd / ruth@filmhubwales.org
Jade Atkinson, Cydlynnydd Marchnata Aelodau, on 02920 311 057 / jade@filmhubwales.org

Nodiadau i Olygyddion:

Am Ganolfan Ffilm Cymru

Mae Canolfan Ffilm Cymru (CFfC) yn dathlu sinema. Rydym yn cefnogi cyrff sy'n dangos ffilmiau – o wyliau ffilmiau i gymdeithasau a chanolfannau celfyddydau cymysg. Wrth gydweithio gyda dros 300 o arddangoswyr ein bwriad ydy cynnig y ffilmiau Prydeinig a rhyngwladol gorau i bob cynulleidfa ar draws Cymru a'r DU. Ers sefydlu Canolfan Ffilm Cymru yn 2013 rydym wedi cefnogi dros 347 o brosiectau sinema a chyrraedd dros 589,000 o aelodau cynulleidfa.

Rydym yn rhan o rwydwaith ledled y DU o wyth canolfan a ariennir gan y Loteri Genedlaethol trwy'r Sefydliad Ffilmiau Prydeinig (BFI) sy'n ffurfio'r [Rhwydwaith Cynulleidfa Ffilm \(FAN\)](#). Rheolir Canolfan Ffilm Cymru gan [Chapter](#). Rydyn ni hefyd yn arwain Gwnaethpwyd yng Nghymru, prosiect sy'n dathlu ffilmiau sydd â chysylltiadau Cymreig. Rydym hefyd yn falch o fod wedi arwain ar strategaeth Sinema Gynhwysol DU ar ran BFI FAN 2017-23.

Ganolfan Ffilm Cymru: [Gwefan](#), [X \(Twitter gant\)](#), [Facebook](#),

Am Rwydwaith Cynulleidfa Ffilm BFI

Gyda chefnogaeth cyllid y Loteri Genedlaethol, mae FAN BFI yn ganolog i nod y BFI o sicrhau bod y dewis mwyaf o ffilm ar gael i bawb. Wedi'i sefydlu yn 2012 i adeiladu cynulleidfa oedd sinema DU ehangach a mwy amrywiol i ffilmiau Prydeinig a rhyngwladol, mae FAN yn gydweithrediad DU gyfan, unigryw sydd yn cynnwys wyth o ganolfannau a reolir gan gyrff a lleoliadau ffilm amlwg wedi'u lleoli'n strategol o amgylch y wlad. Mae FAN hefyd yn cefnogi datblygiad talent gyda Swyddogion Talent Rhwydwaith BFI ym mhob un o'r canolfannau yn Lloegr, gyda chenhadaeth o ddarganfod a chefnogi ysgrifenyddwyr, cyfarwyddwyr a chyfarwyddwyr talentog ar ddechrau eu gyrfa oedd.

Canolfannau Ffilm FAN BFI:

- Canolfan Ffilm y Midlands dan arweiniad Broadway, Nottingham yn gweithio mewn partneriaeth gyda Flatpack Birmingham
- Canolfan Ffilm Gogledd Lloegr dan arweiniad Showroom Workstation, Sheffield a HOME Manceinion
- Canolfan Ffilm De Dwyrain Lloegr dan arweiniad Swyddfa Sinema Annibynnol
- Canolfan Ffilm De Orllewin Lloegr dan arweiniad Watershed ym Mryste
- Canolfan Ffilm yr Alban dan arweiniad Glasgow Film Theatre
- Canolfan Ffilm Gogledd Iwerddon dan arweiniad Queen's University Belfast
- Canolfan Ffilm Cymru dan arweiniad Chapter yng Nghaerdydd
- Canolfan Ffilm Llundain dan arweiniad Film London

[Gwefan](#)

Am BFI

Rydym yn elusen ddiwylliannol, dosbarthydd y Loteri Genedlaethol a chorff arweiniol y DU ar gyfer ffilm a'r ddelwedd symudol. Ein cenhadaeth ydy:

- Cefnogi creadigrwydd a chwilio am y genhedlaeth nesaf o adroddwyr straeon y DU
- Tyfu a gofalu am Archif Cenedlaethol BFI, archif ffilm a theledu mwyaf y byd
- Cynnig yr amrediad ehangaf o ddiwylliant delwedd symudol DU a rhyngwladol drwy ein rhaglenni a'n gwyliau – ar-lein ac mewn lleoliadau

- Defnyddio ein gwybodaeth i addysgu a dyfnhau gwerthfawrogiad a dealltwriaeth y cyhoedd
- Gweithio gyda Llywodraeth a diwydiant i sicrhau twf parhaol diwydiannau sgrin y DU

Wedi'i sefydlu ym 1933, mae'r BFI yn elusen gofrestredig a reolir gan Siarter Brenhinol. Cadeirydd Bwrdd Llywodraethwyr BFI ydy Jay Hunt.

[Gwefan](#), [Facebook](#), [X \(Twitter gant\)](#)

Am Chapter

Wedi'i sefydlu can artistiaid ym 1971, mae Chapter yn ganolfan ryngwladol ar gyfer celfyddydau a diwylliant rhyngwladol. Mae'n gartref i'r celfyddydau, lle cynhyrchir a chyflwynir gwaith dyfeisgar, apelgar o'r radd flaenaf. Mae eu horiel yn comisiynu ac yn cynhyrchu arddangosfeydd o gelfyddyd gorau'r wlad a'r byd. Mae eu gofodau theatr yn llwyfan i waith arbrofol sy'n procio'r meddwl. Mae eu sinemâu yn cynnig ffilmiau rhyngwladol a heriol ochr yn ochr â nifer o wyliau a digwyddiadau. Mae'r sinemâu yn dod â rhagor o ffilmiau i ragor o bobl mewn rhagor o leoedd drwy Ganolfan Ffilm Cymru.

Ochr yn ochr â'i rhaglen graidd, mae Chapter hefyd yn gartref i 56 o artistiaid a chwmnïau creadigol sy'n gweithio yn eu stiwdios. O animeiddwyr a chwmnïau cynhyrchu ffilmiau sydd wedi ennill gwobrau, i artistiaid, dylunwyr a ffotograffwyr, yn ogystal â chwmni fframio celf, argraffwyr a stiwdios recordio. Mae'r gymuned greadigol wrth galon holl weithgarwch Chapter.

Daw'r rhaglen a'r gymuned ynghyd yn eu Caffi Bar sydd wedi ennill gwobrau. Gyda lle i hyd at 120 o bobl eistedd, mae'r caffi yn lle gwych i gyfarfod ffrindiau, darganfod lle tawel i weithio, neu i fwynhau diod neu damaid o fwyd blasus, ffres wedi'i baratoi â chynhwysion a brynwyd yn lleol, o fwydlen eang.

[Gwefan](#), [Facebook](#), [X \(Twitter gant\)](#), [Instagram](#)

Ynglŷn â Neuadd Gwyn

Mae Neuadd Gwyn wedi'i lleoli yng nghanol tref Castell-nedd ac mae wedi bod yn rhan annatod o hanes Castell-nedd ers iddi gael ei hadeiladu ym 1887. Wedi'i hailagor ym mis Mawrth 2012 ar ôl gwaith adnewyddu'n helaeth, mae Neuadd Gwyn yn un o'r canolfannau celfyddydau ac adloniant cyfoes mwyaf amlbwrpas yn yr ardal.

Ar agor saith diwrnod yr wythnos, mae'r lleoliad yn gwbl hygyrch ar bob llawr ac mae'n ymfalchïo mewn theatr 384 o seddi sy'n cynnig rhaglen ardderchog ac amrywiol sy'n cynnwys cerddoriaeth i bob chwaeth, theatr, sioeau plant, theatr awyr a dawn. Mae hefyd yn cael ei ddefnyddio'n rheolaidd fel sinema sy'n dangos y ffilmiau diweddaraf ar ei brif sgrin yn ogystal â dangosiadau hynod boblogaidd y [National Theatre Live](#) a'r [Tŷ Opera Brenhinol](#). Mae'r Pod yn cynnig sgrin sinema ddynodedig sy'n eistedd 73 mewn amgylchedd moethus ac agos. Sinema Stiwdio yw'r ychwanegiad mwyaf newydd i Neuadd Gwyn ac mae wedi'i lleoli ar y 3ydd llawr ger y POD. Mae gan y sinema hon uchafswm o 90 o seddi gan gynnwys 2 le i gadeiriau olwyn. [Mae'r Place](#), bar caffi trwyddedig yn yr atriwm gwydr deniadol yn darparu lle croesawgar i gwrdd ac ymlacio.

[Gwefan](#), [Facebook](#), [Instagram](#)

Ynglŷn â Chanolfan y Celfyddydau Taliesin

Mae Canolfan y Celfyddydau Taliesin yn lleoliad a sefydliad creadigol sy'n eiddo i Brifysgol Abertawe, sy'n cael ei weithredu a'i ariannu ganddo.

Wedi'i leoli yng nghanol campws Singleton Prifysgol Abertawe, rydym yn bodoli i rymuso cymunedau drwy greadigrwydd, drwy ddyfeisio, datblygu a darparu cyfleoedd i gymryd rhan ym mywyd diwylliannol y brifysgol, y ddinas, y rhanbarth a'r genedl.

Agorodd Canolfan Gelfyddydau Taliesin ei drysau ym 1984 ac fe'i henwir ar ôl y bardd hynafol Cymreig, Taliesin. Mae ein rhaglenni yn cynnwys cymysgedd o berfformiad cyfoes gan gynnwys dawn a theatr; cerddoriaeth; ffilm a darlledu. Rydym yn cyflwyno gwaith yn Gymraeg a Saesneg, ochr yn ochr â rhaglen ffilm ryngwladol gref sy'n cael ei chyflwyno mewn ieithoedd o bob cwr o'r byd.

Mae gan y Taliesin awditoriwm 366 sedd wedi'i gyfarparu â thechnoleg glyweledol o'r radd flaenaf, sy'n darparu ar gyfer perfformiadau byw, dangosiadau ffilm, a chynadleddau. Mae sinema un sgrin gyda lle i 329, sy'n cefnogi fformatau taflunio amrywiol gan gynnwys DCP / sinema ddigidol, Blu-ray / DVD, a dangosiadau lloeren. Mae Taliesin Create yn ofod amlbwrpas wedi'i gynllunio ar gyfer astudio, cymdeithasu a gweithgareddau creadigol, sy'n cynnwys amwynderau fel taflunyddion, sgrin werdd ar gyfer ffilmio, ac ardaloedd ar gyfer arddangosfeydd ac arddangosfeydd. Wedi'i leoli ar y llawr cyntaf, mae'r ardal caffi/bar yn gwasanaethu fel gofod cymdeithasol i ymwelwyr, myfyrwyr a staff, gan gynnig lluniaeth ac awyrgylch hamddenol.

[Gwefan](#), [Facebook](#), [Instagram](#)

Ynglŷn â Neuadd y Dref Maesteg

Yn lleoliad amlwg yng nghanol y dref, mae Neuadd y Dref Maesteg yn dirnod arwyddocaol. Mae ei awditoriwm mawreddog yn cynnal amrywiaeth o ddrama, dawns, comedi, perfformiadau cerddoriaeth a digwyddiadau i blant. Ers 2015, mae Ymddiriedolaeth Ddiwylliannol Awen wedi gweithredu'r Neuadd gyda balchder ac wedi cyflwyno rhaglen broffesiynol lwyddiannus, sydd wedi cael ei chroesawu a'i chefnogi gan y gymuned. Mae Neuadd y Dref Maesteg hefyd yn lleoliad poblogaidd ar gyfer priodasau, cynadleddau a digwyddiadau dinesig, ac fe'i defnyddir yn rheolaidd gan nifer o grwpiau theatr, corau a chymdeithasau operatig lleol. Yn 2018, cynhaliodd Neuadd y Dref Maesteg dros 110 o ddigwyddiadau, gyda chyfanswm o dros 27,000 o ymwelwyr.

Ar ôl ei ailddatblygu trawsnewidiol, mae'n lleoliad celfyddydau perfformio aml-swyddogaethol wedi'i adnewyddu'n llawn, gyda lifft llwyfan, ystafelloedd gwisgo, a bar. Mae'r balconi gwreiddiol wedi'i gadw a'i adnewyddu, gan gynnal cymeriad hanesyddol y neuadd. Mae gan y lleoliad theatr stiwdio a gofod sinema, sy'n ardaloedd amlbwrpas gyda chyfleusterau taflunio modern, sy'n addas ar gyfer perfformiadau byw a dangosiadau ffilmiau. Ar y llawr gwaelod, mae'r lleoliad yn ymfalchïo mewn caffi/bar, a gofod llyfrgell fodern sydd hefyd yn gartref i ganolfan hanes a threftadaeth leol, gan gynnig adnoddau ac arddangosfeydd sy'n dathlu gorffennol diwylliannol cyfoethog yr ardal.

[Gwefan Neuadd y Dref Maesteg](#), [Facebook](#), [Instagram](#)

Ynglŷn ag Ymddiriedolaeth Ddiwylliannol Awen

Mae Ymddiriedolaeth Ddiwylliannol Awen yn elusen gofrestrdig. Ein pwrpas yw 'gwneud bywydau pobl yn well'.

Rydym yn gwneud hyn 'trwy roi cyfle i bobl a chymunedau brofi, mwynhau a chael eu hysbrydoli gyda'i gilydd, gan ddiwylliant'.

Ar hyn o bryd mae Awen yn gweithio ar draws tair ardal awdurdod lleol yn Ne Cymru – Blaenau Gwent, Pen-y-bont ar Ogwr a Rhondda Cynon Taf.

Mae Awen yn gweithredu ystod o gyfleusterau a gweithgareddau diwylliannol, sy'n cynnwys theatrau, llyfrgelloedd, canolfannau cymunedol, tŷ gwledig a pharc a dau brosiect seiliedig ar waith i oedolion ag anableddau dysgu. Mae Awen yn denu dros filiwn o ymweliadau â'i lleoliadau a'i wasanaethau bob blwyddyn.

[Gwefan Ymddiriedolaeth Ddiwylliannol Awen](#), [Facebook](#), [Instagram](#)